

טרור ותקשורת: ביהודה ושומרון נחשפה התארגנות טרור של חמאס, שבהפעלתה נטלו חלק פעילי חמאס ברצועה העובדים גם כאנשי תקשורת. תופעת השימוש באנשי תקשורת ובסממני תקשורת ע"י ארגוני הטרור מוכרת היטב מהעבר

21 בפברואר 2019

כללי

לאחרונה נחשפה ע"י שירות הביטחון הכללי התארגנות חמאס ביהודה ושומרון, שאנשיה הופעלו ע"י פעילי חמאס ברצועת עזה. חברי ההתארגנות הונחו ע"י מפעיליהם מהרצועה לבצע פיגועי טרור ביהודה ושומרון ובישראל. בחקירתם של פעילים, שנעצרו, נחשפו שיטות הגיוס וההפעלה מהרצועה. מפעיליהם, פעילי חמאס, הציגו עצמם כעיתונאים. בהפעלתם נעשה שימוש בערוץ אלאקצא, כלי התקשורת החשוב ביותר של חמאס, להעברת מסרים סמויים (אימות לכך שהמפעילים ברצועה הינם אכן פעילי חמאס).

◀ בדיווח שירות הביטחון הכללי הוזכרו שמותיהם של ארבעה אנשי תקשורת ברצועה, שהיו מעורבים בגיוס ובהפעלה של הפעילים ביהודה ושומרון ע"י חמאס. מרכז המידע למודיעין ולטרור בדק את שמותיהם ואת עיסוקיהם. פעילי חמאס הללו זוהו ככתב ביטאון חמאס (אלרסאלה) הנוהג לסקר את "צעדות השיבה"; פעיל חמאס הנוהג לצלם את אירועי "צעדות השיבה" ו"יחידת ההטרדה הלילית"; שדרן ומנהל יחסי החוץ של ערוץ אלאקצא, שהעביר מסר סמוי בשידורי הערוץ לאחד מהמגויסים; שדרן וותיק של ערוץ אלאקצא, שהגדיר עצמו כאחד מ"תלמידיו" של יחיא עיאש ("המהנדס"), אשר עמד מאחורי גל של פיגועים קטלניים בישראל.

◀ **תופעת "הכובע הכפול" של אנשי תקשורת פלסטינים העוסקים בפעילות טרור מוכרת היטב מהעבר.** בנוסף לכך מוכרת היטב התופעה של פעילי טרור העושים שימוש בסממנים עיתונאיים כאמצעי להגדלת סיכויי שרידותם בזירות אלימות ולחימה גם ב"צעדות השיבה" (למשל, לבישת אפוד עיתונאים עליו הכתובת PRESS או שימוש בכלי רכב של אנשי תקשורת). בנספחים למסמך יובאו דוגמאות מהעבר לשימוש שעושים חמאס ושאר ארגוני הטרור באנשי תקשורת ובסממנים עיתונאיים.

השימוש בסממני התקשורת נועד **להגביר את סיכויי שרידותם של פעילי הטרור**, תוך ניצול ההגנה המוענקת לעיתונאים (חמאס ושאר הארגונים מודעים היטב לכך, שצה"ל נזהר ככל האפשר מלפגוע בעיתונאים). אולם **תופעה מתמשכת זאת מסכנת את שלומם של אנשי תקשורת האוטנטיים** (עיתונאים, צלמים, שדרים וכו') הפועלים בזירות הלחימה.

השימוש בעיתונאים ובערוץ אלאקצא להפעלת מגויסים ביהודה ושומרון

עיקר הפרשה

שירות הביטחון הכללי חשף בחודשיים האחרונים ניסיונות של יחידה חשאית של חמאס ברצועת עזה **לגייס פלסטינים תושבי יהודה ושומרון ופלסטיני תושב מזרח ירושלים** הנושא תעודת זהות ישראלית. על פי שירות הביטחון הכללי **נעצרו בשנים האחרונות עשרות צעירים מרחבי יהודה ושומרון ומזרח ירושלים, ביניהם כמה נשים. המגויסים עמדו בקשר עם פעילי חמאס ברצועה והונחו על ידם, לבצע פיגועי טרור ביהודה ושומרון ובישראל** (ובכלל זה פיגוע התאבדות בעיר לוד).

◀ במהלך החקירה נעצרו מספר פעילים, **שבחקירתם חשפו את השיטה בה גויסו והופעלו על ידי פעילי חמאס מרצועת עזה**. לדבריהם, הקשר הראשוני בין מגויסי יהודה ושומרון לבין פעילי חמאס ברצועה נוצר באמצעות הפייסבוק. חלק מפעילי חמאס ברצועה, אשר גייסו את הפעילים ביהודה ושומרון, **הציגו עצמם כעיתונאים**. כמו כן הועברו מסרים למגויסי יהודה ושומרון באמצעות **שידורי ערוץ אלאקצא של חמאס**.

פעילים שגויסו ביהודה ושומרון ע"י מפעיליהם ברצועה

◀ להלן שמות פעילים ביהודה ושומרון, שנעצרו במהלך חשיפת הפרשה, והמידע שעלה מחקירתם (אתר שירות הביטחון הכללי, 13 בפברואר 2019):

◆ **קתיבה אלנואג'עה**, בן 21, תושב יאטה, נעצר לחקירה בדצמבר 2018. בחקירתו עלה, כי **לפני כשנה החל לשוחח בפייסבוק עם פעיל חמאס מרצועת עזה בשם מחמד אלעראביד** (פרטים עליו ראו בהמשך). קתיבה חשב שאלעראביד הינו עיתונאי מכיוון שבמהלך אחד האירועים בגבול הרצועה הוא **הצטלם כשהוא לבוש אפוד עליו הופיע הכיתוב PRESS**. בנובמבר 2018 קישר מחמד אלעראביד את קתיבה עם פעיל, שהציג עצמו כפעיל הזרוע הצבאית של חמאס והציע לו לבצע פיגועי טרור. **קתיבה התבקש על ידי הפעיל לבצע פיגוע התאבדות באמצעות חגורת נפץ בעיר לוד**. הוא נעצר מספר ימים לפני שהיה אמור לקבל לידייו את חגורת הנפץ לביצוע הפיגוע.

◆ **בהאא שג'אעיה**, בן 21, תושב דיר ג'ריר (צפונית-מזרחית לרמאללה), סטודנט ללימודי דת באוניברסיטת אבו דיס. בהאא נעצר לחקירה ב-16 בדצמבר 2018. **בהאא שג'אעיה שימש כראש תא חשאי של סטודנטים המזוהים עם חמאס באוניברסיטה בה למד**. בעבר הורשע שג'אעיה בהשתייכות לחולית טרור שגויסה על ידי חמאס ברצועת עזה **במטרה לבצע פיגועי התאבדות וירי נגד ישראלים**. במאי 2018 הוא שוחרר לאחר ריצוי תקופת מאסר של שנתיים בכלא הישראלי. מספר חודשים לאחר שחרורו יצר עמו קשר, באמצעות הפייסבוק, **מוסא עליאן, פעיל חמאס מג'באליא שהזדהה כעיתונאי**, והציע לו לקחת חלק בפעילות צבאית (פרטים עליו ראו בהמשך).

◆ **אחמד אבו עישה**, בן 23, תושב שכם, נעצר לחקירה ב-26 בדצמבר 2018. בחקירתו עלה כי קיבל פניה מפעילי חמאס ברצועת עזה לקדם פעילות צבאית ביהודה ושומרון. **אחמד אבו עישה קיבל מסרים ממפעיליו ברצועת עזה דרך ערוץ אלאקצא**. עוד עלה בחקירתו, כי בעקבות הפניה שקיבל מרצועת עזה גייס אחמד את סעיד עיסא, פעיל חמאס משכם, **לביצוע פיגוע דקירה בישוב ישראלי**.

◆ **עלאא' שראונה**, בן 26, תושב סילוואן במזרח ירושלים, בעל תעודת זהות ישראלית. הוא נעצר לחקירה ב-8 בינואר 2019. בחקירתו סיפר, כי גויס על ידי פעילי הזרוע הצבאית של חמאס ברצועה והתבקש להקים חוליה צבאית. הוא נשלח למשימת צילום אתרים בירושלים תוך ניצול תעודת הזהות שלו המאפשרת תנועה חופשית בעיר.

שימוש בערוץ אלאקצא לשם העברת מסרים למגויסי חמאס ביהודה ושומרון

◀ **ערוץ אלאקצא הינו הערוץ הרשמי של חמאס וכלי התקשורת החשוב ביותר של הארגון**. הערוץ החל לשדר ב-9 בינואר 2006 לאחר ניצחונה של חמאס בבחירות למועצה המחוקקת. בעקבות השתלטות חמאס על רצועת עזה התפתח מאבק עז בין חמאס לבין אבו מאזן ופתח על השליטה בזירה התקשורתית הפלסטינית. בסופו של דבר **השתלט חמאס על המסר התקשורתי היוצא מרצועת עזה וערוץ אלאקצא הפך לכלי המרכזי של התקשורת של חמאס**.

◀ הבניין בו שוכנים משרד אלאקצא הותקף על ידי ישראל במבצע "עופרת יצוקה" (דצמבר 2008) ובמבצע "צוק איתן" (יולי-אוגוסט 2014). לאחרונה הותקף הבניין בסבב ההסלמה ב-13 בנובמבר 2018. מאז נתקל הערוץ בקשיים רבים בהתנהלותו השוטפת. חמאס הודיעה ב-20 בדצמבר 2018 על סגירתו בשל משבר כספי בעקבות הריסת הבניין בו שכן הערוץ. אולם בפועל שידורי הערוץ **לא הופסקו** בשל התערבות אסמאעיל הניה, יו"ר הלשכה המדינית של חמאס, המודע היטב לחשיבות הרבה של קיום הערוץ (אלח'ליג' און ליין, מאע"ם, 15 בפברואר 2019).

מימין: תקיפת מבנה ערוץ אלאקצא ע"י חיל האוויר (חשבון הטוויטר QUDSN, 12 בנובמבר 2018). משמאל: המבנה לאחר התקיפה (דף הפייסבוק שהאב, 13 בנובמבר 2018)

◀ **חשיפת החוליה ביהודה ושומרון המחישה את השימוש שעושה חמאס בערוץ אלאקצא כאמצעי לשיגור מסרים סמויים למגויסים ביהודה ושומרון.** כך למשל כדי להוכיח לאחד המגויסים (קתיבה אלנואג'עה) שהוא אכן משוחח עם פעיל הזרוע הצבאית של חמאס התבקש המגויס לבחור פסוק קוראן ולצפות למחרת בשידור ערוץ אלאקצא. בשידור זה תשודר תכנית, שבמהלכה ישוחח השדרן על הפסוק אותו בחר. ביום שלמחרת נוכח המגויס כי אכן דובר בערוץ על הפסוק שבחר. במקרה אחר כדי להוכיח לפעיל מגויס, כי הוא עומד בקשר עם פעיל חמאס מרצועת עזה, הוא התבקש לצפות במשדר חדשות של ערוץ אלאקצא בו אמור היה השדרן להניח כוס קפה בתחילת השידור ולצטט משפט משיר.

המסר הסמוי למגויס: הנחת כוס הקפה בתחילת השידור ע"י שדרן ערוץ אלאקצא לשם הוכחה כי הוא מופעל ע"י חמאס (אתר שירות הביטחון הכללי, 13 בפברואר 2019)

◀ **בדיווח שירות הביטחון הכללי הוזכרו שמות ארבעה אנשי תקשורת מרצועת עזה, שהיו מעורבים בגיוס והפעלה של פעילי הטרור ביהודה ושומרון. להלן ממצאי בדיקת שמותיהם, שנעשתה ע"י מרכז המידע:**

◆ **מחמד אלעראביד** הציג עצמו בפני המגויס כעיתונאי. **אלעראביד הוא אכן עיתונאי**, בוגר אוניברסיטת אלאזהר בעזה. **הוא עובד בביטאון אלרסאלה של חמאס ונוהג לסקר מהשטח את "צעדות השיבה" בימי שישי**, במהלך הצעדות הוא לובש אפוד עיתונאי עליו הכתובת PRESS. דף הפייסבוק שלו הוא פעיל מאד ועדכני. בדף הפייסבוק פרסם תמונות של צעדות יום שישי ושל נפגעים פלסטינים בצעדות. לדף הפייסבוק גם הועלו סרטונים של מפגנים צבאיים של הזרוע הצבאית של חמאס **ודברי שבח לשיגור רקטות לעבר ישראל** (שבהם כתב אלעראביד כי הוא מייחל לכך, שהפגיעות תהיינה מדויקות). כמו כן פרסם פוסטים הכוללים ציטטות מהקוראן ומהספרות האסלאמית (דף הפייסבוק של מחמד אלעראביד).

תמונה שפרסם מחמד אלעראביד בדף הפייסבוק שלו (עומד בצד ימין של התמונה). בתמונה הוא נראה לבוש אפוד עיתונאי עם הכתובת PRESS בעת סיקור פעילות מפגינים סמוך למעבר קרני (דף הפייסבוק של מחמד אלעראביד, 13 ביולי 2018)

◆ **מוסא עליאן, אשר הזדהה כעיתונאי**, יצר קשר עם בהאא' שג'אעיה, אחד העצורים בפרשה. מוסא עליאן, בן 24, **הינו פעיל חמאס מג'באליא**. על פי דף הפייסבוק שלו הוא מתגורר בעזה, רווק, בוגר בית הספר התיכון "Ramallah Friends School" (בית ספר נוצרי, שהחל לפעול בשנת 1869 בראמאללה) ובוגר אוניברסיטת אלנג'אח (בשכם). **מוסא עליאן העביר בדף הפייסבוק שלו דיווחים מהשטח אודות "צעדות השיבה" בימי שישי ואודות פעילות "יחידת ההטרדה הלילית" סמוך לגדר הביטחון**. בפוסטים שפרסם, הוא הבליט את פעילות הצדקה והתפילות במסגדים בג'באליא. כמו כן פרסם סרטון ותמונות של מחבלים מיהודה ושומרון ביניהם **אשרף נעאלוה, שביצע את פיגוע הירי באזור תעשייה ברקן; ואחמד ג'ראר, אשר עמד בראש החוליה שרצחה את הרב רזיאל שבח ז"ל**. עליאן פרסם סרטון ותמונות אודות פעיל הזרוע הצבאית של חמאס מחמוד נבהאין, שנהרג בתקיפות צה"ל ברצועה.

תמונת הפרופיל של מוסא עליאן בדף הפייסבוק שלו לבוש אפוד עיתונאי (דף הפייסבוק של מוסא עליאן)

◆ **ראגי אלהמץ**, בן 32, תושב עזה, **פעיל חמאס ושדרן מוכר בערוץ אלקצא**. הוא משמש גם **כמנהל יחסי הציבור של הערוץ**. אלהמץ היה זה שהעביר למגויס ביהודה ושומרון **אימות למהימנותו של**

המגייס באמצעות הנחת כוס הקפה שלו בתחילת השידור. בדף הפייסבוק שלו הוא פרסם תמונות המתעדות מפגשים שונים של בכירי חמאס מעזה עם הנהגת החוץ, תמונות של הפגנות חמאס ברצועה, תמונות מתפילות המוניות בהר הבית ועוד (דף הפייסבוק של ראג'י אלהמץ).

מימין: ראג'י אלהמץ באולפן ערוץ אלאקצא בעזה (דף הפייסבוק של ראג'י אלהמץ, 12 בספטמבר 2016). משמאל: אלהמץ מניח את כוס הקפה שלו במהלך שידור, כאישור למהימנותו של המגייס (אתר שירות הביטחון הכללי, 13 בפברואר 2019).

◆ **אסלאם בדר**, בן 30, תושב ג'באליא, פעיל חמאס המוכר גם כשדרן ותיק של ערוץ אלאקצא. בדר הינו בוגר אוניברסיטת אלאמה בעזה (אשר נוסדה ע"י חמאס בשנת 2008). בדף הפייסבוק שלו העלה פוסט בו הוא האדיר את יחיא עיאש ("המהנדס"), שעמד מאחורי גל פיגועים קטלניים בישראל בציינו, כי " כולם הם תלמידיו". מיד לאחר חשיפת פרשת התארגנות הטרור ביהודה ושומרון העלה בדר סרטון לדף הפייסבוק שלו השולל את הדיווח על העברת מסרים סמויים דרך הטלוויזיה בהדגישו, כי [מה שנראה בטלוויזיה] " זהו רק קפה!" (דף הפייסבוק של אסלאם בדר).

אסלאם בדר, שדרן ערוץ אלאקצא של חמאס בעזה (דף הפייסבוק פלסטין אלא', 13 בפברואר 2019)

תגובות פלסטיניות לחשיפת השימוש בערוץ אלאקצא לצרכי הפעלת מגויסי חמאס ביהודה ושומרון

◀ חשיפת הפרשה על ידי שירות הביטחון הכללי עוררה תגובות פלסטיניות, שהגדירו את ממצאי חקירת המגויסים בדבר שימוש בערוץ אלאקצא להתקשרות עם פעילי טרור כ"הסתה" של ישראל. יחד עם זאת ציינו הדוברים כי ערוץ אלאקצא משרת את "ההתנגדות" (קרי, את חמאס ושאר ארגוני הטרור). להלן מספר תגובות:

◆ **ערוץ אלאקצא** טען, כי ישראל מסיתה פעם נוספת נגד הערוץ וטוענת שחמאס מייצרת דרכים חדשות להתקשר עם פעיליה באמצעות הערוץ. דוברי הערוץ הדגישו, כי הערוץ ימשיך לשאת את קולה של "ההתנגדות" (ערוץ אלאקצא, 13 בפברואר 2019).

◆ **סלאמה מערוץ, יו"ר משרד ההסברה הממשלתי ברצועה**, טען, כי פרסום הפרשה הוא חלק מקמפיין ישראלי, שמטרתו להצדיק בעיני הקהילה הבינלאומית את פגיעה בכלי התקשורת הפלסטינים ובאנשי תקשורת פלסטינים על ידי קישורם לטרור. עם זאת הוא הודה, כי **ערוץ אלאקצא הוא "ערוץ התנגדות" העושה שימוש בתקשורת כאמצעי לחימה** אך העלה את הטענה כי "ההתנגדות" המתבצעת ע"י הערוץ נעשית על פי החוק הבינלאומי (אלאקצא, 14 בפברואר 2019).

◆ **אחמד זע'בר, יו"ר איגוד העיתונאים הפלסטינים**, גינה את פרסום שירות הביטחון הכללי ואמר כי זוהי הכנה לפשע נוסף של ישראל נגד אנשי תקשורת פלסטינים והכנה להצדקה של תקיפה נוספת נגד הערוץ. הוא הביע את גאוות האיגוד "בהתנגדות" של אנשי התקשורת ובערוץ אלאקצא (אלאקצא, 14 בפברואר 2019).

נספחים

תופעת "הכובע הכפול" של פלסטינים המשמשים כאנשי תקשורת וכפעילי טרור מוכרת היטב מהעבר. כמו כן, מוכרת התופעה של פעילי הטרור, העושים שימוש בסממנים עיתונאיים כאמצעי להגדלת סיכויי שרידותם בזירות אלימות ולחימה, ו"צעדות השיבה" בכלל זה.

◀ להלן שני נספחים שבהם מוצגות דוגמאות מהעבר:

- ◆ **נספח א':** "הכובע הכפול" - פעילי טרור המשמשים גם כאנשי תקשורת.
- ◆ **נספח ב':** שימוש בסממנים עיתונאיים להגדלת סיכויי שרידותם של פעילי טרור.

נספח א'

"הכובע הכפול" - פעילי טרור המשמשים גם כאנשי תקשורת

◀ תופעת פעילי הטרור המשמשים גם כאנשי תקשורת מוכרת היטב מהעבר. דוגמאות לכך ניתן למצוא הן ב"צעדות השיבה" והן במבצע "צוק איתן".

מותו של איש תקשורת, פעיל החזית העממית לשחרור פלסטין במהלך "צעדת השיבה"¹

◀ ב-25 באפריל 2018 **דווח על מותו של איש התקשורת אחמד אבו חסין**. הוא נפצע באורח קשה באירועי "צעדת השיבה הגדולה" ביום שישי 13 באפריל 2018, במהלך סיקור הפגנה בקרבת גדר הגבול באזור ג'באליא. בשל מורכבות הפציעה הוא הועבר לטיפול בבית חולים בראמאללה ומשם הועבר לטיפול נמרץ בבית החולים תל השומר בישראל (מען, 26 באפריל 2018), שם מת מפצעיו.

◀ ממצאי בדיקת זהותו של אחמד אבו חסין הראו, כי **בנוסף להיותו איש תקשורת, הוא היה גם פעיל החזית העממית לשחרור פלסטין**. החזית העממית והזרוע הצבאית שלה פרסמו הודעות אבל רשמיות על מותו באתרי האינטרנט שלהן. בהלווייתו התנוססו דגלי החזית העממית. דף הפייסבוק שלו עסק בהאדרת החזית, מנהיגיה ופעילות הטרור שלה. בו בזמן עבד עם כמה כלי תקשורת ברצועה ביניהם **סוכנות הידיעות ביסאן ורדיו קול העם המזוהה עם החזית העממית לשחרור פלסטין** (דף הפייסבוק של אחמד אבו חסין, אתר החזית העממית לשחרור פלסטין, 26 באפריל 2018).

תמונות של אחמד אבו חסין שהופיעו בדף הפייסבוק שלו (דף הפייסבוק של אחמד אבו חסין, 8,5 באפריל 2018)

¹ פרוט ראו פרסום מרכז המידע מה-30 באפריל 2018: "בדיקת מרכז המידע העלתה, כי איש תקשורת פלסטיני נוסף, שנהרג ברצועת עזה היה חבר בחזית העממית לשחרור פלסטין"

מימין: דגלים אדומים של החזית העממית לשחרור פלסטין, שהונפו במהלך הלווייתו של אחמד אבו חסין (חשבון הטוויטר PALINFO, 26 באפריל 2018). משמאל: כרזת אבל רשמית שפרסמה החזית העממית לשחרור פלסטין, אשר נתלתה במהלך הלווייתו. בכרזה נכתב: "החזית העממית לשחרור פלסטין מבכה בגאווה ובעוז את השהיד שלה החבר [ריפק] העיתונאי אחמד אבו חסין" (אלוטניה, 26 באפריל 2018)

הודעת אבל שפרסמה הזרוע הצבאית של החזית העממית לשחרור פלסטין על מותו של "השהיד הגיבור העיתונאי אחמד אבו חסין" (גדודי אבו עלי מצטפא, 26 באפריל 2018)

מותו של צלם העיתונות יאסר מרתג'א, ששימש כפעיל במנגנוני הביטחון של חמאס²

◀ **יאסר עבד אלרחמן מרתג'א** היה צלם עיתונות ואחד ממייסדי חברת ההפקות עין מידיא. ב-6 באפריל 2018 נפצע מרתג'א מירי צה"ל, בעת שצילם את ההפגנות האלימות של הפלסטינים בקרבת גדר הגבול. הוא מת מפצעיו ב-7 באפריל 2018.

² ראו פרסום מרכז המידע מה-10 באפריל: "מותו של צלם העיתונות הפלסטיני יאסר מרתג'א מירי צה"ל במהלך אירועי "צעדת השיבה הגדולה" הציף תופעה, שמצאה ביטוייה במבצע "צוק איתן", של פעילי חמאס (ארגוני טרור אחרים) המועסקים כאנשי תקשורת"

תמונה שפרסמה סוכנות עין מדיה בעזה, בה נראה עבד יאסר מרתג'א בפעם האחרונה טרם מותו. בתמונה ניתן לראות כי הוא עמד קרוב למתפרעים הפלסטינים (דף הפייסבוק של סוכנות עין מדיה, 8 באפריל 2018)

◀ על פי גורמים במערכת הביטחון הישראלית שימש יאסר מרתג'א מזה שנים כקצין בדרגת סרן במנגנוני הביטחון של חמאס ברצועת עזה. אותם גורמים הוסיפו, על פי מידע שהגיע לידיהם, כי המדובר בפעיל שעסק באופן יום-יומי בפעילות במסגרת מנגנוני הביטחון וסייע לפעילותם. לדברי אותם גורמי ביטחון בשנת 2015 ביקש מרתג'א להכניס לרצועת עזה מישראל רחפן לאיסוף מודיעין מקדים לפני מבצעים של מנגנון הביטחון של חמאס. יאסר מרתג'א המשיך לעבוד בתקופה האחרונה עם בכירים במנגנון ביטחון הפנים של חמאס ברצועה ורבים מהם הגיעו לניחום אבלים בבית משפחתו.

בכירי משטרת חמאס ברצועה ובראשם מפכ"ל המשטרה, תיסיר אלבטש (מצד ימין), משתתפים בניחום אבלים בבית משפחתו של מרתג'א (אתר המשטרה בעזה, 8 באפריל 2018)

תופעת העסקת פעילי טרור כאנשי תקשורת כפי שהומחשה במבצע "צוק איתן"

◀ במסגרת פרויקט בדיקת שמות ההרוגים הפלסטינים במבצע "צוק איתן" בדק מרכז המידע רשימה של 17 הרוגים, שנטען ע"י הפלסטינים, כי היו עיתונאים, שנהרגו במהלך המבצע. בדיקת פרטנית של הרשימה העלתה, כי שמונה מתוך 17 השמות היו פעילים, שהשתייכו לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטין, או שהיו עיתונאים שפעלו בשירות כלי תקשורת של חמאס. אגודת העיתונאים הפלסטינים והשלוחה העזתית של משרד ההסברה הפלסטיני, שעמדו מאחורי פרסום הרשימה (ועתה הם שותפים לקמפיין האנטי-ישראלי

בעקבות מותו של יאסר מרתג'א), ניסו להסתיר את זהותם הצבאית והציגו אותם כאנשי תקשורת לכל דבר.³

מסקנת הבדיקה, שערך מרכז המידע לאחר מבצע "צוק איתן", הייתה, כי רשימת "17 העיתונאים הרוגים" הייתה רשימה מניפולטיבית, שנועדה לתמוך בטענה השקרית, כי ישראל הרגה במכוון מספר רב של עיתונאים ובכך ביצעה "פשע מלחמה" (שבשלו דרשו הפלסטינים להעמיד את "הרוצחים" לדין בבתי דין בינלאומיים). כל זאת כחלק מטקטיקות של הטעייה והונאה, שעשו חמאס וגופים הקשורים אליה ברשימות הרוגים הפלסטינים, שנהרגו במבצע "צוק איתן", במסגרת המערכה המשפטית, המדינית והתעמולתית המתנהלת נגד מדינת ישראל.

עבדאללה מרתג'א, שהשתייך למערך ההסברה הצבאי של גדודי עז אלדין אלקסאם, נראה בסרטון מקריא צוואתו. בסיום צוואתו מציין עבדאללה מרתג'א כי הוא השתייך לגדוד אלשג'אעיה (חטיבת העיר עזה) של גדודי עז אלדין אלקסאם (youtube.com, 30 באוקטובר 2014). במסמך שפרסם משרד ההסברה הפלסטיני לא הוזכרה זהותו הצבאית של מרתג'א ונטען, כי הוא עיתונאי, שעבד בחברות תקשורת אזרחיות. שמו של מרתג'א נכלל ברשימת 17 העיתונאים שאגודת העיתונאים הפלסטינים טענה, כי נהרגו במבצע "צוק איתן".

³ פרוט ממצאי בדיקת מרכז המידע ראו לקט מידע מ-11 בפברואר 2015: "ממצאי בדיקת רשימת שמות 17 עיתונאים, שהפלסטינים טוענים כי הם נהרגו במבצע "צוק איתן" (השלמה מס' 8)

מימין: עבדאללה מרתג'א, המוגדר כ"חלל ההסברתי של גדודי עז אלדין אלקסאם" (אלשהיד אלקסאמי אלאעלאמי) במהלך הקראת צוואתו (יוטיוב, 30 באוקטובר 2014). משמאל: עבדאללה מרתג'א במהלך פעילות תקשורתית ככתב ערוץ אלאקצא של חמאס (יוטיוב, 12 בדצמבר 2013).

נספח ב'

דוגמאות מהעבר לשימוש לרעה בסממנים עיתונאיים ע"י ארגוני הטרור

במקרים רבים בעבר נעשה שימוש לרעה ע"י ארגוני הטרור בסממנים עיתונאיים לקידום פעילות טרור. פעילי טרור שבו והשתמשו באפוד עיתונאי עם הכתובת PRESS, בתיעוד עיתונאי או בכלי רכב של העיתונות לשם הגברת סיכויי שרידותם במהלך פעילות טרור ממוסדת או "עממית". השימוש באמצעים אלו מסכן את שלומם של אנשי התקשורת האוטנטיים המסקרים את הנעשה ברצועה ובשטחי יהודה ושומרון. להלן כמה דוגמאות.

שימוש באפוד עיתונאי במהלך הפגנות בגדר הביטחון בגבול רצועת עזה

◀ ב-3 באוגוסט 2018 ביצעה קבוצה של כעשרים צעירים פלסטינים פעולת חדירה לישראל והשתלטות על מוצב נטוש של צה"ל, שמוקם בשטח ישראל בדרום רצועת עזה. חברי הקבוצה, התחלקו למספר חוליות, התקרבו לגדר, השליכו בסמוך אליה מטען ובקבוק תבערה. שלושה מהם פרצו את הגדר, חדרו לשטח ישראל, עלו על מוצב צה"ל, הוציאו ממנו ציוד ושבנו לרצועת עזה. האירוע כולו, שלהערכתנו היה מאורגן ומתוכנן ע"י מארגני "צעדות השיבה" (שמאחוריהם עומדת חמאס), הוסרט והופץ בתקשורת הפלסטינית⁴.

◀ בסרטון נראה אחד המשתתפים, העומד בקרבת גדר הגבול, לובש אפוד, שעליו הכיתוב PRESS. המשתתף לא זוהה על ידינו אך על פי צפייה בסרטון אנו מתרשמים, כי המדובר בצעיר, שאין בידו ציוד לתיעוד האירוע, שכנראה נמנה על קבוצת הצעירים הפלסטינים שביצעה את הפעולה. להערכתנו ספק רב אם המדובר באיש תקשורת אוטנטי וסביר יותר, כי הוא לבש את האפוד כדי להגן על עצמו מפני ירי של חיילי צה"ל⁵.

אחד משתתפי פעולת החדירה לישראל לובש אפוד עליו כתוב Press.

⁴ פרוט ראו פרסום מרכז המידע מה-9 באוגוסט 2018: "סרטון שהועלה על ידי מארגני "צעדת השיבה" עוסק בהחדרת נערים לשטח ישראל וכניסה לעמדה (נטושה) של צה"ל תוך סיכון מודע של חייהם". בפרסום מופיעה קישורית לסרטון שבו נראה המשתתף לובש אפוד ועליו כתוב Press.

⁵ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-14 באוגוסט 2018: "שימוש לרעה בסממנים עיתונאיים כאמצעי להגברת ביטחונם וסיכויי שרידותם של מבצעי פעילות צבאית או טרוריסטית נגד ישראל"

שימוש באפוד עיתונאי בביצוע פיגוע בקרית ארבע

◀ ב-16 באוקטובר 2015, בוצע פיגוע דקירה נגד חייל צה"ל סמוך לקריית ארבע. הפיגוע בוצע ע"י פלסטיני, שהתחזה לצלם עיתונות. בפיגוע נפצע חייל באורח בינוני והמחבל נהרג ע"י חיילי צה"ל שהיו במקום. מבצע הפיגוע היה איאד ח'ליל מחמוד אלעואודה, מהכפר דורא (דרומית לחברון). אלעואודה היה כלוא שלוש שנים בישראל ושוחרר בינואר 2012. אביו הינו קצין בגמלאות, ששירת במנגנון הביטחון המסכל הפלסטיני. **לא נמצא כל קשר בין המחבל לבין העיתונות**.⁶

תמונות שהועלו לסרטון יוטיוב בהן נראה המחבל איאד אלעואודה לבוש באפוד עיתונאי מניף סכין בידו ודוקר חייל צה"ל (יוטיוב, 16 באוקטובר 2015)

מבצע "עמוד ענן": שימוש בכלי רכב עם הכתובת TV והתמקמות פעילי טרור בקרבת משרדי סוכנויות ידיעות זרות

◀ במהלך "מבצע עמוד ענן" (נובמבר 2012) נחשפו לפחות שני מקרים בהם עשו פעילי טרור שימוש בכלי רכב ובמבנה המשמשים את התקשורת הזרה ברצועת עזה למטרות הסוואה והגנה: במקרה אחד נסע מחמוד ריאצ', פעיל חמאס בכיר, במכונית עליה הכיתוב TV, שנועד לסמן לכלי טיס של חיל האוויר שלא לפגוע בה. כמו כן קבעו פעילים בכירים של הג'האד האסלאמי בפלסטין את מושבם בקומה השנייה של בנין בעיר עזה, שבו שכנו משרדי סוכנויות הידיעות הזרות.⁷

⁶ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-22 באוקטובר 2015: "פיגוע דקירה בקריית ארבע ע"י מחבל, שהתחזה לצלם עיתונות, חשף שימוש לרעה, שעושים פעילי טרור וארגוני טרור פלסטינים בסממנים עיתונאים".

⁷ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-20 בנובמבר 2012: "מבצע עמוד ענן - עדכון מספר 4 שימוש במתקני תקשורת זרים למטרות הסוואה והגנה ע"י פעילי טרור".

מכוניתו של פעיל בכיר בחמאס, מחמד ריאצ' שמלח ועליה סימון
TV (ערוץ אלאקצא, 19 בנובמבר 2012)

שיגור רקטות מקרבת משרד ערוץ אלערביה בעזה

◀ במהלך "מבצע עופרת יצוקה" (דצמבר 2018) שידרה חנאן אלמצרי, כתבת ערוץ אלערביה, ממשרדי הערוץ במגדל אלשורוק, שבעיר עזה. הכתבת דיווחה על שיגור רקטת גראד לעבר ישראל, **שבוצע מתחת למשרד בו שכנו משרדי הערוץ בלב העיר**. לדברי הכתבת היא שמעה רעש חזק מאד וחשבה שזוהי תקיפה של חיל האוויר. אולם לבסוף הסתבר לה כי הרעש היה של שיגור רקטת גראד (122 מ"מ) אשר בוצע מתחת למשרד בו ישבה.⁸

כתבת ערוץ אלערביה מדווחת על ירי הרקטה

שימוש בג'יפ המסווה כרכב תקשורת לשם ביצוע פיגוע

◀ ב-10 ביוני 2007 פורסם באתר האינטרנט של הג'האד האסלאמי בפלסטין סרטון אודות פיגוע שבוצע במעבר כיסופים. בסרטון הוצגו ההכנות לפיגוע ונראו בו בין השאר פעילי פלוגות ירושלים, הזרוע הצבאית של הג'האד האסלאמי, ממגנים ג'יפ, אשר נעשה בו שימוש בפיגוע. בסרטון שהופץ תמונת הג'יפ טושטשה (במתכוון) כך שלא ניתן להבחין בכתובות TV ו-PRESS, שהופיעו עליו (9 ביוני 2007).⁹

⁸ ראו פרסום מרכז המידע מ-19 בינואר 2009: "שימוש באזרחים כ"מגן אנושי": שיגור רקטות לעבר ישראל מקרבת מבנים ובתי ספר".

⁹ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-11 ביוני 2007: "הפיגוע במעבר כיסופים: מניפולציה תקשורתית של הג'האד האסלאמי בפלסטין בכל הנוגע לשימוש בג'יפ המסווה כרכב תקשורת"

הג'יפ ליד מעבר כיסופים, על הג'יפ הופיעו כתובות Press-TV
(הצילום באדיבות ידיעות אחרונות ומאיר אזולאי)

הג'יפ בשלבי הכנתו כפי שהוא מופיע בסרטון שהופץ ע"י הג'האד האסלאמי בפלסטין לתקשורת הערבית והפלסטינית. בסרטון לא נראות כתובות Press-TV, שנכתבו על הג'יפ לאחר הכנתו לקראת הפיגוע (מקור: אתר פלוגות ירושלים, 10 ביוני).